

Dosarul nr. 2ra-290/21

Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Rezina (jud. I. Parii)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Budăi, A. Malfi, I. Muruianu)

ÎNCHEIERE

21 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Regional Meat” cu privire la rambursarea parțială a subvenției acordate,

împotriva deciziei din 29 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură și a fost menținută hotărârea din 13 martie 2019 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina,

constată:

La data de 18 iunie 2018, Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Regional Meat” cu privire la rambursarea parțială a subvenției acordate.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că în anul 2017 SRL „Regional Meat” a beneficiat de subvenții în mărime de 445 537 de lei, conform dosarului de subvenționare 1.5/1710RZ4498, pentru investiția efectuată conform submăsurii 1.5 „Stimularea procurării animalelor de prăsilă și menținerea fondului genetic al acestora” din Regulamentul de subvenționare pentru anul 2017, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 455 din 21 iunie 2017 și anume, pentru procurarea a 201 porcine scroafe.

A menționat că sprijinul a fost acordat în conformitate cu pct. 44 al Regulamentului enunțat, pentru compensarea parțială a investiției la procurarea animalelor de prăsilă de la ferme de prăsilă incluse în Nomenclatorul raselor, tipurilor și crosurilor de animale, omologate (raionate) în Republica Moldova, inclusiv din import, începând cu data de 1 noiembrie a anului precedent celui de subvenționare.

A invocat că subpct. 2 al pct. 45 al Regulamentului stipulează că, mărimea

subvenției se calculează sub formă de compensație din valoarea costului animalului, conform facturilor, invoice-urilor și declarațiilor vamale, în mărime de 30 % pentru vieri cu vârsta de 4-8 luni (rasa pură și birasială) și scrofițe neînsămânțate cu vârsta de 5-8 luni (rasa pură și birasiale), dar nu mai mult de 500,0 mii lei per beneficiar într-un an de subvenționare.

Reclamanta a notat că, conform fișei de calcul din 27 februarie 2018 a Direcției autorizare plăți a fost autorizată spre plată solicitantului de subvenții suma de 445 537 de lei. Respectiv, la 15 martie 2018, prin ordinul de plată nr. 2269, suma de 445 537 de lei a fost transferată pe contul pârâtei pentru procurarea a 201 capete de porcine.

A afirmat că prin notificările nr. 1 și 2 din 22 martie 2018, SRL „Regional Meat” a comunicat despre faptul producerii riscului asigurat la animalele asigurate pentru care s-a primit subvenția, conform submăsurii 1.5 și anume 7 porcine. În urma analizării actelor transmise de către pârâtă și anume, a dosarului de subvenționare 1.5/1710RZ4498 s-a constatat că porcinele cu nr. crotaliilor 970246816, 970254916, 970209716, 970257416, 970258516, 970215316 și 970291316 au fost sacrificate din alte motive decât cele stipulate în Legea cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural nr. 276 din 16 decembrie 2016. Astfel, art. 3 din Legea dată prevede că forța majoră reprezintă circumstanțe excepționale, situații precum: decesul fondatorului unic, în cazul în care nu sunt succesori; calamitate naturală care afectează exploatațiile agricole; distrugere accidentală a bunurilor agricole aflate în exploatație; epizootie care afectează determinant șeptelul producătorului agricol.

Reclamanta consideră că nu a fost respectat criteriul de eligibilitate conform art. 11 pct. 4 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 455 din 21 iunie 2017 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural, potrivit căruia producătorii agricoli beneficiari de subvenții, din momentul autorizării spre plată a cererii de solicitare a sprijinului financiar, sunt obligați pentru o perioadă de 2 ani să nu admită sacrificarea, inclusiv admiterea pieririi, a scroafelor/scrofițelor.

A precizat că, termenul de epizootie prezintă extinderea unei boli contagioase într-un timp scurt, prin contaminare, la un număr mare de animale dintr-o localitate, regiune. La caz însă, cauzele descrise în actele de necropsie nu întrunesc condițiile definiției de epizootie.

A menționat că prin somația din 03 mai 2018, SRL „Regional Meat” a fost înștiințată despre iregularitățile depistate și a fost solicitată restituirea benevolă a subvenției în mărime de 48 499, 75 lei pentru animalele sacrificate.

Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a indicat că, conform facturii nr. 1182 din 07 aprilie 2017, prețul stabilit pentru un capăt de porcină este de 341,09 euro, iar pentru 7 porcine care au fost sacrificate pârâta este obligată să achite suma de 48 949 ,75 lei. Însă, prin notificarea nr. 135 din 24 mai 2018, SRL „Regional Meat” a respins solicitarea de a rambursa benevol subvenția în sumă de 48 949 ,75 lei.

A notat că în cadrul dosarului de solicitare a sprijinului financiar, pârâta a semnat Declarația pe propria răspundere privind veridicitatea datelor și a documentelor

prezentate, inclusiv angajamentele de menținere a criteriilor de eligibilitate, prin care s-a obligat să nu înstrăineze/transmită în folosință sub nici o formă investiția supusă subvenționării, să asigure utilizarea conform destinației a investiției pentru care se acordă sprijin, să întrețină obiectul investiției, în conformitate cu cele mai bune practici în domeniul vizat, în vederea asigurării protecției mediului, siguranței alimentelor, sănătății animalelor și plantelor. Totodată, potrivit angajamentului, SRL „Regional Meat” a declarat pe propria răspundere că, în cazul în care nu va respecta oricare din angajamentele asumate în declarație, se obligă să restituie în termen de 15 zile suma subvenției.

A mai indicat că, conform alin. (4) al art. 27 din Legea nr. 276 din 16 decembrie 2016, beneficiarii de subvenții sunt obligați să mențină în vigoare criteriile de eligibilitate de la data depunerii cererii de acordare a subvenției pe parcursul întregii perioade stabilite de Guvern, în dependență de domeniul investiției, durata de exploatare sau de viața obiectului investiției, în caz contrar, beneficiarii de subvenții sunt obligați să restituie valoarea subvenției primite, cu excepția cazurilor de forță majoră. În acest context, pârâta a încălcat prevederile legale și în scopul gestionării eficiente a fondului de subvenționare a producătorilor agricoli, se impune necesitatea restituirii parțiale a subvenției acordate în mărime de 48 949,75 de lei.

A specificat că, pentru fiecare animal sacrificat, pârâta a încasat o sumă în mărime de 7110 lei. Mai mult ca atât, suma încasată de pârâtă de la compania de asigurări depășește suma de procurare a porcinelor.

Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a solicitat încasarea din contul SRL „Regional Meat” a subvenției acordate în sumă de 48494,75 de lei, dobânzii de întârziere în sumă de 893,84 de lei și a inflației în sumă de 350,81 de lei.

Prin hotărârea din 13 martie 2019 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina, acțiunea depusă de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 27 martie 2019 Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a declarat apel împotriva hotărârii din 13 martie 2019 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă.

Prin decizia din 29 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură și a fost menținută hotărârea din 13 martie 2019 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că la data de 22 martie 2018, SRL „Regional Meat” a comunicat Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură despre producerea riscului asigurat la animalele asigurate pentru care s-a primit subvenția, anexând actele de necropsie din partea medicului veterinar și formularul de declarare a evenimentului de către „Centrul Informațional Agricol”. Astfel, potrivit actelor de necropsie din 01 martie 2018, 02 martie 2018 și 28 februarie 2018, eliberate de către medicul veterinar, moartea porcinelor cu nr. crotaliilor 970246816, 970254916, 970209716, 970257416, 970258516, 970215316 și 970291316 a survenit în rezultatul septicemiei provocate de prolapsul uterin, indicând și faptul că începând cu data de 27

februarie 2018 până pe data de 02 martie 2018, porcinelor le-au fost administrate antibiotice.

Curtea de Apel Chișinău a considerat că este corectă concluzia primei instanțe cu privire la respingerea acțiunii, deoarece intimata și-a executat corespunzător obligațiile stipulate în lege, iar temei de restituire a subvenției primite nu există.

Instanța de apel a apreciat critic argumentele Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură referitor la individualizarea animalelor după numărul crotaliilor, or, actele cauzei denotă faptul că suma subvenției de 445 537 lei a fost achitată pentru a recupera cheltuielile deja efectuate de SRL „Regional Meat” și nu pentru procurarea a 201 capete de porcine. Astfel, SRL „Regional Meat”, pentru a beneficia de subvenție, a achitat din resurse proprii suma de 1 668 325 lei pentru procurarea a 217 capete de porcine.

Instanța de apel a precizat că Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură nu a prezentat lista de crotalii (individualizarea fiecărui cap de porcină) pentru care a fost achitată suma subvenției, iar din înscrisurile cauzei, inclusiv din cererea de solicitare a sprijinului financiar, pct. 11., rezultă că cererea de subvenționare a fost depusă pentru 209 scroafe și 8 vieri, deci în total pentru 217 capete de animale, pe când SRL „Regional Meat” a demonstrat că subvenția a fost acordată doar pentru procurarea a 201 capete de porcine, însă, reclamanta nu a reușit individualizarea animalelor pierite.

Instanța de apel a mai reținut că, din efectivul de 217 porcine procurate de pârâtă, au pierit doar 7 capete, care nu afectează numărul total de 201 capete pentru care a fost achitată subvenția, or, în viață au rămas 210 animale. Iar, procurarea a 16 capete, din numărul total de porcine, nu a fost subvenționată de către AIPA.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău a conchis că reclamanta nu probat faptul sacrificării de către pârâtă a animalelor, precum nu a fost admisă pieirea efectivului de animale pentru care a fost acordată subvenția.

La data de 17 decembrie 2020, Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 29 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 13 martie 2019 a Judecătorei Orhei, sediul Rezina, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, precum și a interpretat în mod eronat legea, decizia emisă fiind nemotivată.

A indicat că instanța de apel nu a aplicat prevederile art. 11 pct. 4 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 455 din 21 iunie 2017 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural, care stipulează expres că producătorii agricoli beneficiari de subvenții, din momentul autorizării spre plată a cererii de solicitare a sprijinului financiar, sunt obligați pentru o perioadă de 2 ani să nu admită sacrificarea, inclusiv admiterea pieririi, a scroafelor/scrofițelor.

A menționat că potrivit pct. 11 din cererea de acordare a sprijinului financiar, au fost depuse se subvenționare 209 capete porcine și 8 capete vieri. Urmare a

examinării dosarului, prin fișa de calcul din 27 februarie 2018 au fost excluși 8 vieri, care conform actelor anexate aveau vârsta de peste 9 luni și nu se încadrau în condițiile de eligibilitate prevăzute de Regulament. Deci, spre subvenționare au fost admise doar scrofițele în număr total de 209 capete de animale.

Recurenta consideră că este eronată concluzia instanței de apel precum că nu ar fi reușit individualizarea animalelor pierite, or, animalele au fost individualizate după numărul crotaliilor. În urma analizării actelor transmise de către intimată și anume, a dosarului de subvenționare 1.5/1710RZ4498 s-a constatat că porcinele cu nr. crotaliilor 970246816, 970254916, 970209716, 970257416, 970258516, 970215316 și 970291316 au fost sacrificate din alte motive decât cele stipulate în Legea cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural nr. 276 din 16 decembrie 2016.

A afirmat că SRL „Regional Meat” urma să întreprindă toate măsurile corespunzătoare în vederea excluderii extinderii bolii contagioase. Iar, argumentul instanței de apel precum că pieirea a 7 capete nu afectează numărul total de 201 capete pentru care a fost achitată subvenția, este neîntemeiat, deoarece subvenția acordată reprezintă bani publici oferți în baza unor principii bine stabilite de Guvern și odată cu accesarea acestor bani, beneficiarul și-a asumat anumite angajamente, care urmau a fi respectate în vederea promovării bunelor practici implementate de autoritățile statului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 29 octombrie 2020.

Decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură la data de 08 decembrie 2020 conform scrisorii de însoțire nr. 10487 (f.d. 159), lipsind date cu privire la recepționarea acesteia.

Astfel, recursul, declarat 17 decembrie 2020, este în termen.

La 26 ianuarie 2021, copia recursului a fost expediat în adresa intimatei SRL „Regional Meat”, cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d. 177).

La data de 25 martie 2021 administratorul SRL „Regional Meat”, Alexei Sergiu, a depus referință, prin care a solicitat considerarea recursului ca inadmisibil.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;

- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevalidativ și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la

fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic